

KAMERA- OVERVÅGNING AF BYGGEPLADSEN

10 gode råd

INDLEDNING

Det er ganske almindeligt, at der på større byggepladser opsættes kameraovervågning på fællesarealer f.eks. ved indgangspartier, på gangarealer og/eller ved elevatorer, og således at det er muligt (direkte eller indirekte) at identificere de personer, der er på overvågningsmaterialet.

Hensigten hermed vil ofte være et ønske om at forbygge eller forhindre kriminalitet (f.eks. hærværk på opførte bygninger eller tyveri af byggematerialer).

En sådan kameraovervågning vil som udgangspunkt være omfattet *tv-overvågningsloven*. Det gælder uanset, om overvågningen hele tiden er aktiv eller (blot) er aktiv med faste mellemrum eller på bestemte tider, eller når personer kommer ind i billedfeltet, og uanset om overvågningen optages og gemmes eller (blot) vises på en monitor ("live feed" eller "real time").

Kameraovervågningen vil desuden være omfattet af reglerne i *databeskyttelsesforordningen* og *databeskyttelsesloven* (samlet kaldet "databeskyttelsesreglerne"). Endelig vil også *straffeloven* kunne spille ind i rammerne for, hvornår en kameraovervågning er lovlig.

Formålet med denne vejledning er at komme med 10 gode råd til den bygge- og anlægsvirksomhed, som påtænker at etablere kameraovervågning på byggepladsen, og som dermed også bliver såkaldt "dataansvarlig" for de personoplysninger, der måtte blive behandlet i forbindelse med overvågningen.

De 10 gode råd, som uddybes nærmere på de følgende sider, er:

1. Gør dig det klart, hvorfor du mener, at der skal opsættes kameraovervågning (formål og nødvendighed)
2. Vær sikker på, at du har et lovligt grundlag til at etablere kameraovervågning
3. Lad være med at foretage kameraovervågning med lyd
4. Opsæt skilte og opfyld den databeskyttelsesretlige oplysningspligt
5. Husk at slette gemte optagelser
6. Beskyt dit overvågningsmateriale
7. Pas på med at videregive gemte optagelser til andre – medmindre det er til politiet
8. Bruger du et vagtfirma, så få udarbejdet en databehandleraftale
9. Vær opmærksom på, at de personer, der optræder på kameraovervågningen, har en række rettigheder
10. Udform altid skriftligt materiale vedrørende kameraovervågningen, så du sikrer dig dokumentation for, at du overholder reglerne

Selvom det er kameraovervågning af byggepladsen, der er i fokus i denne vejledning, vil vejledningen også kunne anvendes, hvis man ønsker at iværksætte kameraovervågning af f.eks. sit eget hovedkontor eller sit lager.

Tilsvarende vil vejledningen – selvom den retter sig mod bygge- og anlægsvirksomheder – i vidt omfang også kunne anvendes af private bygherrer (og dissers rådgivere).

Sidst i vejledningen er desuden en opstilling af, hvor man kan finde yderligere relevant information og hjælp vedrørende kameraovervågning.

1. Gør dig det klart, hvorfor du mener, at der skal opsættes kameraovervågning (formål og nødvendighed)

Inden kameraovervågningen af byggepladsen opstartes, er det vigtigt, at man sikrer sig, at behandlingen af personoplysninger i forbindelse med overvågningen alene sker på baggrund af legitime/saglige formål.

Formålet eller formålene vil ofte være:

- Et ønske om at forbygge eller forhindre kriminalitet
- Et ønske om at føre kontrol med egne medarbejdere (kontrolforanstaltninger)

Husk, at iværksættelsen af kontrolforanstaltninger, herunder f.eks. via kameraovervågning, alene kan ske, når det er nødvendigt af hensyn til driften, og at der som udgangspunkt gælder et varsel på 6 uger, hvis medarbejderne er omfattet af kontrolforanstaltningsaftalen mellem DA og LO. Se nærmere herom på [Dansk Industris hjemmeside](#).

Det skal efter databeskyttelsesreglerne også altid overvejes, om kameraovervågningen overhovedet er nødvendig, dvs. at man skal overveje, om formålet eller formålene kan nås ved at etablere andre (og mindre indgribende) foranstaltninger end kameraovervågning.

Videre følger det af databeskyttelsesreglerne, at når formålet eller formålene for kameraovervågningen er fastlagt, må eventuelle optagelser fra overvågningen ikke senere anvendes til et andet formål, hvis det nye formål er uforeneligt med det eller de oprindeligt fastlagte formål.

EKSEMPEL 1

En entreprenørvirksomhed har opsat kameraovervågning på byggepladsen alene med henblik på at forhindre kriminalitet. Projektlederen på pladsen får den idé, at optagelser fra overvågningen også kan anvendes til at holde øje med, om virksomhedens medarbejdere laver det, de skal, når lederen ikke er til stede.

Konklusion: Projektlederens brug af overvågningen vil i dette tilfælde være i strid med databeskyttelsesreglerne. Er der til gengæld konkret mistanke om, at en medarbejder f.eks. har stjålet fra pladsen, vil en gennemgang af optagelserne derimod være lovlig.

Eksempel 1 er inspireret af eksempel 7 i Datatilsynets vejledning om tv-overvågning (2023)

EKSEMPEL 2

En bygherre indgår som led i opførelsen af et nyt domicil en aftale med tre entreprenører (E1, E2 og E3). Som en del af E1's ydelse skal E1 bl.a. stå for etablering af den fælles byggeplads, og E1 opsætter i den forbindelse kameraovervågning for at undgå tyveri af værktøj og maskiner fra byggepladsen.

Under entreprisens gennemførelse opdager E1, at en gavl, som E1 har opført, er blevet påkørt og har taget betydelig skade. E1 har en mistanke om, at skaden er sket i forbindelse med enten E2's eller E3's arbejde på byggepladsen, og E1 ønsker derfor at gennemgå de lagrede overvågningsoptagelser for at finde ud af, hvem der er ansvarlig for at dække udbedring af skaden.

Konklusion: Formålet med kameraovervågningen er at forebygge og opklare kriminalitet. Overvågningsmaterialet gennemgås efterfølgende for at undersøge et muligt erstatningsansvar, hvilket ikke vil være i strid med databeskyttelsesreglerne, da gennemgangen af optagelserne ikke vil være uforenelig med det oprindelige formål.

Eksempel 2 er inspireret af eksempel 9 i Datatilsynets vejledning om tv-overvågning (2023)

2. Vær sikker på, at du har et lovligt grundlag til at etablere kameraovervågning

Iværksættelsen af kameraovervågning på byggepladsen forudsætter efter tv-overvågningsloven som udgangspunkt, at der ikke også samtidig sker en overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til "almindelig færdsel". Lidt populært sagt skal overvågningen derfor ske "indenfor byggepladshegnet".

Udgangspunktet modificeres en smule, hvis kameraovervågningen udelukkende foretages uden optagelse, dvs. således, at der alene sker iagttagelser via en skærm ("live feed" eller "real time"). I denne situation tillader tv-overvågningsloven efter omstændighederne en vis mindre overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel.

I henhold til databeskyttelsesreglerne er det desuden i alle tilfælde en forudsætning for etablering af kameraovervågning, at man "har lov" til at behandle, herunder indsamle og opbevare, de personoplysninger, der fremgår af overvågningen. Man siger her, at man skal have et såkaldt "behandlingsgrundlag".

Et sådant behandlingsgrundlag vil ofte kunne findes i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f (interesseafvejningsreglen). Sker kameraovervågningen som led i, at der indføres en kontrolforanstaltning i overensstemmelse med de ansættelsesretlige regler, vil behandlingsgrundlaget som udgangspunkt kunne findes i databeskyttelseslovens § 12.

I det omfang kameraovervågningen afslører kriminelle aktiviteter, er behandlingsgrundlaget databeskyttelseslovens § 8, stk. 3.

3. Lad være med at foretage kameraovervågning med lyd

Straffelovens § 263 forbyder "hemmelig" aflytning eller optagelse af samtaler mellem andre, herunder via kameraovervågning med lyd opsat på en byggeplads.

Selvom de folk, der går på pladsen, er blev oplyst om, at der foretages kameraovervågning med lyd, og således at dette ikke sker i hemmelighed, vil overvågning med lyd ofte være ulovlig, da den vil stride mod de grundlæggende behandlingsprincipper i databeskyttelsesforordningen.

4. Opsæt skilte og opfyld den databeskyttelsesretlige oplysningspligt

Ifølge tv-overvågningsloven skal det ved skiltning eller på anden tydelig vis oplyses, at der foretages kameraovervågning – dette gælder uanset om overvågningen optages eller ej. Hvor mange skilte, der skal opsættes, må afgøres konkret og afhænger navnlig af byggepladsens størrelse og indretning.

Som supplement til skiltningsskravet i tv-overvågningsloven gælder efter databeskyttelsesreglerne en oplysningspligt.

Denne pligt medfører, at man som udgangspunkt skal give alle de personer, der fremtræder på kameraovervågningen (også kaldet "de registrerede"), en række oplysninger.

De oplysninger, der skal gives, er bl.a. formålene med overvågningen, de berørte kategorier af personoplysninger samt eventuelle modtagere af oplysningerne. Desuden skal oplyses om f.eks. behandlingsgrundlaget og om, hvor lang tid eventuelle optagelser gemmes.

De databeskyttelsesretlige oplysninger skal gives inden for en rimelig frist efter, at kameraovervågningen er iværksat, hvilket som udgangspunkt vil sige inden for 10 dage. Særligt, hvor kameraovervågningen er iværksat med det formål at kontrollere egne medarbejdere (kontrolforanstaltninger), skal oplysningerne gives senest på tidspunktet for igangsætningen af kameraovervågningen, idet man samtidig også skal være opmærksom på, om der måtte gælde særlige arbejdsretlige varslingsregler (se råd nr. 1).

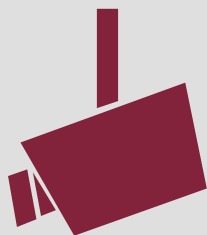
Som det klare udgangspunkt skal oplysningerne meddeles på skrift eller elektronisk.

Det kan ikke udelukkes, at man efter omstændighederne vil kunne opfylde sin oplysningspligt udelukkende ved at give de relevante oplysninger om kameraovervågning på et eller flere synlige og nemt tilgængelige skilte, som de registrerede ikke kan undgå at se, og således at både tv-overvågningslovens skiltningsskrav og den databeskyttelsesretlige oplysningspligt samtidig opfyldes.

I forbindelse med skiltets udformning kan en "lag-delt" tilgang desuden overvejes (se eksempel 3). Herved sigtes mod en tilgang, hvorefter de væsentligste databeskyttelsesretlige oplysninger gives på skiltet (1. lag), mens der på et andet og let tilgængeligt sted, f.eks. en hjemmeside, gives adgang til samtlige oplysninger (2. lag). Det er vigtigt, at der i 1. lag henvises til oplysningerne 2. lag (f.eks. ved brug af QR-kode eller angivelse webadresse).

EKSEMPEL 3

Eksempel (ikke-bindende forslag):

Den dataansvarlige identitet og, hvor det er relevant, hans eller hendes repræsentants identitet:

Kontaktoplysninger, også for databeskyttelsesrådgiveren, hvis relevant:

Oplysning om den behandling, der har størst indvirkning på den registrerede (f.eks. opbevaringstid eller løbende overvågning, offentliggørelse eller overførelse af videomateriale til tredjepart:

Formål med videoovervågning:

Registreredes rettigheder: Som registreret har du en række rettigheder, du kan benytte dig af, navnlig ret til at anmode dataansvarlig om adgang til dine personoplysninger eller sletning af dem.

For at få nærmere oplysninger om denne videoovervågning og dine rettigheder kan du se alle de oplysninger, den dataansvarlige har givet, ved at vælge et af punkterne nede for.

Yderligere oplysninger findes:

- via notat
- i vores modtagelse/kundeinformation
- via internettet (URL)

Eksempel 3 fremgår af retningslinje nr. 3/2019 fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd

Om oplysningspligten kan opfyldes udelukkende ved skiltning (eventuelt kombineret med en ”lag-delt” tilgang) må afgøres konkret, herunder bl.a. set i lyset af det databeskyttelsesretlige krav om gennemsigtighed. Navnlig i forhold til egne medarbejdere skønnes fremgangsmåden dog risikabel.

I visse tilfælde kan opfyldelse af oplysningspligten undlades. Det gælder bl.a., hvis opfyldelsen vil kræve en ”uforholdsmæssig stor indsats”.

Undtagelsen om ”uforholdsmæssig stor indsats” vil kunne finde anvendelse i forhold til gæster og besøgende på byggepladsen. Desuden vil undtagelsen muligvis kunne tænkes at gælde ikke-nøglemedarbejdere hos virksomheder længere ud i kontraktæden.

Undtagelsen vil til gengæld ikke kunne påberåbes i forhold til ens egne medarbejdere samt ansatte hos kontraktparter, der har deres faste gang på byggepladsen.

5. Husk at slette gemte optagelser

Det følger af tv-overvågningsloven, at er kameraovervågningen opsat med det formål at forbygge kriminalitet, vil gemte optagelser med personoplysninger som udgangspunkt skulle slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget.

Det er ikke et krav, at optagelserne opbevares i de 30 dage. Tværtimod skal optagelserne slettes før, hvis der ikke er et reelt behov for at gemme optagelserne hele perioden.

Optagelserne kan gemmes i et længere tidsrum end 30 dage, hvis det er nødvendigt, herunder af hensyn til en indgivet anmeldelse om et strafbart forhold eller for at afgøre en konkret retstvist, f.eks. hvis man indleder en bortvisningssag på grundlag af optagelser fra en kameraovervågning.

Er kameraovervågningen opsat med et andet formål end at forbygge kriminalitet, vil gemte optagelser med personoplysninger ifølge databeskyttelsesreglerne skulle slettes, når der ikke længere er et sagligt behov for at gemme dem.

6. Beskyt dit overvågningsmateriale

Sørg for, at der er et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau for den behandling af personoplysninger, der sker i forbindelse med kameraovervågningen af byggepladsen.

Det betyder bl.a., at det skal sikres:

- At skærme med visning af kameraovervågningen skal placeres, så billedet kun kan ses af personer, der har et arbejdsbetinget behov herfor
- At gemte optagelser ikke må kunne tilgås af personer, der ikke har et arbejdsbetinget behov herfor, og at der derfor skal etableres en effektiv adgangskontrol samt firewall

7. Pas på med at videregive optagelser til andre – medmindre det er til politiet

Muligheden efter tv-overvågningsloven og databeskyttelsesreglerne for at videregive gemte optagelser fra kameraovervågning indeholdende personoplysninger er ganske snæver, og man bør derfor være meget varsom med at videregive sådanne optagelser til andre (f.eks. andre kontraktparter).

Videregivelse til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed kan dog som udgangspunkt ske. Tilsvarende gælder, hvis den eller de personer, som fremgår af optagelsen, har givet deres udtrykkelige samtykke til videregivelse.

8. Bruger du et vagtfirma, så få udarbejdet en databehandleraftale

Lader man et sikkerhedsfirma/vagtfirma stå for kameraovervågningen af byggepladsen, vil dette firma oftest være såkaldt ”databehandler”.

En databehandler er en virksomhed, der behandler personoplysninger på vegne af og efter instruks fra den, der har ansvaret for behandlingen af oplysningerne.

Det følger af databeskyttelsesreglerne, at anvendes en databehandler, skal der indgås en såkaldt ”databehandleraftale”. En skabelon til databehandleraftale findes på Datatilsynets hjemmeside.

EKSEMPEL 4

En hovedentreprenør har ansvaret for at sikre byggepladsen, herunder via opsætning af kameraovervågning. Hovedentreprenøren indgår aftale med et vagtfirma om, at vagtfirmaet på vegne af hovedentreprenøren skal levere og opsætte kameraovervågningsudstyr på pladsen. Som en del af aftalen skal vagtfirmaets medarbejdere desuden holde øje med livevisning fra overvågningskameraerne, så vagtfirmaet hurtigt kan rykke ud. Hovedentreprenøren står selv for opbevaringen af optagelserne på virksomhedens servere.

Konklusion: Vagtfirmaet er databehandler for hovedentreprenøren (der er dataansvarlig), da behandlingen af personoplysninger – gennemgang af livevisningen fra kameraovervågningen – sker på vegne af hovedentreprenøren og til opfyldelse af hovedentreprenørens formål. Som følge heraf skal der indgås en databehandleraftale mellem hovedentreprenøren og vagtfirmaet.

Eksempel 4 er inspireret af eksempel 31 i Datatilsynets vejledning om tv-overvågning (2023)

9. Vær opmærksom på, at de personer, der fremgår af kameraovervågningen, har en række rettigheder

De personer, der optræder på kameraovervågningen (også kaldet ”de registrerede”), har efter databeskyttelsesreglerne en række rettigheder, herunder retten til indsigt.

Retten til indsigt indebærer bl.a., at den registrerede på anmodning som udgangspunkt har ret til at modtage en kopi af optagelser, hvorpå den registrerede fremgår. Fremgår der andre registrerede på optagelserne, skal disse sløres eller på anden måde fjernes.

10. Udform altid skriftligt materiale vedrørende kameraovervågningen, så du sikrer dig dokumentation for, at du overholder reglerne

Udform altid skriftligt materiale, der nærmere beskriver, hvordan kameraovervågningen konkret håndteres, herunder i forhold til formål, nødvendighed, omfang, behandlingsgrundlag, sletning, sikkerhed og videregivelse samt proces for opfyldelse af oplysningspligten og de registreredes rettigheder.

Bl.a. kan ét eller flere af følgende skriftlige tiltag overvejes:

- Indsættelse af oplysninger om kameraovervågning i separat tillæg til ansættelseskontrakt
- Udarbejdelse af tekst om kameraovervågning, der lægges på intranettet og/eller indsættes i personalehåndbogen
- Udarbejdelse af en egentlig politik for kameraovervågning, som kan udleveres og eventuelt lægges hjemmesiden
- Opsætning af skilte om kameraovervågningen på byggepladsen, og således at skiltene også – helt eller delvist (”lag-delt”) – indeholder de oplysninger, der følger af den databeskyttelsesretlige oplysningspligt
- Indsættelse af oplysninger om kameraovervågning i kontrakter med aftaleparter, hvis medarbejdere befinder sig på byggepladsen, og således at aftaleparten forpligtes til at opfylde den databeskyttelsesretlige oplysningspligt

Husk, at man – uanset en sådan kontraktbestemmelse – efter databeskyttelsesreglerne forsat vil være ansvarlig for, at oplysningspligten overholdes, og en kontrol af kontraktbestemmelsens efterlevelse vil derfor være nødvendig.

Vigtigheden af udarbejdelsen af dette skriftlige materiale skal navnlig ses i lyset af, at det følger af databeskyttelsesreglerne, at den, der er ansvarlig for behandlingen af personoplysninger (f.eks. i forbindelse med kameraovervågning af byggepladsen), i vidt omfang skal kunne påvise, at databeskyttelsesreglerne overholdes.

YDERLIGERE INFORMATION OG HJÆLP

Lovgivning

Tv-overvågningsloven, databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og straffeloven kan bl.a. findes på retsinformation.dk.

Vejledninger

Datatilsynet har i juni 2023 udarbejdet en specifik vejledning om private virksomheders kameraovervågning, som kan findes på [Datatilsynets hjemmeside](#).

På tilsynets hjemmesiden kan også findes en lang række andre mere generelle vejledninger af relevans for iværksættelsen af kameraovervågning:

- Vejledning om databeskyttelse i ansættelsesforhold (2023)
- Vejledning om samtykke (2021)
- Vejledning om de registreredes rettigheder (2018)
- Vejledning om behandlingssikkerhed (2018)
- Vejledning om dataansvarlige og databehandlere (2017)
- Vejledende tekst om sletning af personoplysninger

Det Europæiske Databeskyttelsesråd, der er et uafhængigt EU-organ, som skal sikre en ensartet anvendelse af bl.a. databeskyttelsesforordningen i hele EU, har i januar 2020 udgivet retningslinjer nr. 3/2019 om brug af videoudstyr til behandling af personoplysninger, der kan findes på [rådets hjemmeside](#).

Skabeloner

På Datatilsynets hjemmeside findes en række skabeloner af relevans for iværksættelsen af kameraovervågning:

- Skabelon til databehandleraftale
- Skabeloner til iagttagelse af oplysningspligten
- Skabeloner til iagttagelse af indsigt retten

På [Dansk Industris hjemmeside](#) findes også en række relevante skabeloner:

- Skabelon til personalepolitik om behandling af persondata
- Skabelon til samtykkeerklæring
- Skabelon til varsling af kontrolforanstaltninger